

Monitoringsrapportage Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel 2015

■ ■ ■ ■ ■

Om de luchtkwaliteit in Nederland te verbeteren is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) opgezet. In dit programma werken de Rijksoverheid en decentrale overheden samen om te zorgen dat Nederland overal tijdig aan de grenswaarden voor fijn stof en stikstofdioxide zal voldoen. Als bouwsteen voor het NSL, is voor de Noordvleugel (provincies Noord-Holland en Flevoland) het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Noordvleugel (RSL Noordvleugel)¹ opgesteld.

Om te waarborgen dat de luchtkwaliteitsnormen aan de hand van het NSL vanaf juli 2011 en 2015 januari worden gehaald, wordt het programma NSL gemonitord. Het Bureau Monitoring (RIVM en Agentschap NL) voert deze monitoring in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) uit. De hiervoor benodigde informatie (jaarlijkse actualisatie van informatie over zowel de voortgang van de projecten en maatregelen als eventuele wijzigingen daarin en de meest actuele verkeersdata) wordt aangeleverd door de deelnemende samenwerkingspartners (gemeenten, provincies, Rijkswaterstaat en IenM). De definitieve monitoringsrapportage NSL 2015 is op 10 december 2015 door de staatssecretaris van I&M aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer.

In deze notitie wordt de resultaten van de monitoringsronde 2015 (data over 2014) van RSL Noordvleugel gepresenteerd. Hiervoor zijn de gegevens/resultaten uit de landelijke monitoring van Bureau Monitoring gebruikt. De notitie is als volgt opgebouwd:

1. inleiding;
2. overschrijdingen volgens de monitoringstool;
3. oplossingen voor de resterende knelpunten;
4. voortgang lokale en regionale luchtkwaliteitsmaatregelen uit het NSL/RSL Noordvleugel;
5. conclusie voortgang NSL/RSL Noordvleugel.

¹ Op 11 maart 2008 is het RSL Noordvleugel vastgesteld. Op 2 september 2008 is het geactualiseerde RSL Noordvleugel vastgesteld. Op 25 augustus 2009 zijn de aanvullingen op het geactualiseerde RSL Noordvleugel vastgesteld.

1. Inleiding

1.1 Europese normering

Het kabinet heeft op 10 juli 2009 het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) vastgesteld. Vanaf 1 augustus 2009 is dit NSL van kracht. Dit programma zorgt ervoor dat de lucht schoner wordt en gaat voldoen aan de scherpe Europese luchtkwaliteitseisen. Het NSL garandeert dat Nederland binnen door Europa gestelde termijnen zal voldoen aan de Europese grenswaarden op het gebied van fijn stof (PM_{10}) en stikstofdioxide (NO_2).

De concentraties PM_{10} en NO_2 worden getoetst aan de Eu grenswaarden die zijn vastgelegd in de Europese richtlijn 208/5/EG. Het gaat hierbij voor PM_{10} om een jaargemiddelde concentratie van $40 \mu g/m^3$. Daarnaast geldt er voor PM_{10} een maximum van 35 dagen met PM_{10} -overschrijdingen boven de $50 \mu g/m^3$, hetgeen equivalent is met een jaargemiddelde van $32,1 \mu g/m^3$. Vanaf juli 2011 dient aan de grenswaarde voor PM_{10} te worden voldaan. De jaargemiddelde NO_2 -concentratie bedraagt $40 \mu g/m^3$. Hieraan dient vanaf 1 januari 2015 te worden voldaan.

Het feit dat de concentratie op een locatie hoger is dan de grenswaarde, wil niet per sé zeggen dat er sprake is van een luchtkwaliteitsknelpunt. De EU-richtlijn stelt dat de luchtkwaliteit niet op alle locaties beoordeeld hoeft te worden (Toepasbaarheidsbeginsel) en dat geen beoordeling hoeft plaats te vinden op locaties waar geen significante blootstelling is (Blootstellingscriterium). De ratio hierbij is dat de luchtkwaliteit wordt beoordeeld daar waar mensen worden blootgesteld aan luchtverontreiniging. Ondanks dat de concentraties hoger zijn dan de grenswaarden ter plekke, is de gezondheid van burgers niet in het geding. Vanuit het oogpunt van gezondheid is er geen dwingende noodzaak noch een directe aanleiding om kostbare maatregelen te nemen, zoals het aanbrengen van schermen, het toepassen van ventilatiesystemen en dergelijke. Voor een nadere omschrijving van deze begrippen wordt verwezen naar bijlage 2.

Bovenstaande neemt niet weg dat hier verdergaande bronmaatregelen moeten worden genomen om de emissie van NO_2 en PM_{10} te verminderen. Als gevolg van generiek beleid, (inter)nationaal, maar ook lokaal, zal dan ook de luchtkwaliteit in de directe omgeving de komende jaren verbeteren.

1.2 Opnieuw verlenging NSL

In de begeleidende brief bij de monitoringsrapportage van 10 december aan de Tweede Kamer, kondigt de staatssecretaris het voornemen aan om het NSL (opnieuw) te verlengen tot het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt in 2018. In 2013 is al eerder een besluit genomen om het NSL te verlengen tot 1 januari 2017. Met de recent voorgestelde verlenging sluiten het NSL en de Omgevingswet direct op elkaar aan. Daarnaast kan door de verlenging de ontwikkeling van de luchtkwaliteit op locaties met (dreigende) overschrijdingen nauwgezet worden gevolgd en hebben de partners van het programma meer tijd om de reeds toegekende

NSL-budgetten te besteden aan luchtkwaliteitsmaatregelen. Het kabinet moet nog een besluit nemen over dit voorstel.

1.3 Monitoring NSL/RSL Noordvleugel

Het doel van de monitoring is het inzichtelijk te maken van de voortgang van het NSL en tevens aan te geven of met deze voortgang tijdig aan de EU grenswaarden kan worden voldaan. Voor de monitoring van de voortgang van het NSL/RSL Noordvleugel heeft het ministerie van IenM de monitoringstool opgesteld. Deze tool, gebaseerd op geactualiseerde gegevens, toont de rekenresultaten voor het afgelopen jaar en de relevante zichtjaren voor het NSL. De monitoringstool is het instrument waarmee:

- de stand van zaken in de uitvoering van de projecten en maatregelen in het NSL wordt gevolgd, en
- de concentraties luchtverontreinigende stoffen worden berekend voor het achterliggende kalenderjaar (2014) en de toekomstige jaren die relevant zijn voor het NSL (2015 en 2020). De resultaten van de berekeningen voor 2014 vormen de basis voor de jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit aan de EU.

Het RIVM voert deze monitoring in opdracht van IenM uit. Voor deze monitoring van het RSL Noordvleugel is zoveel mogelijk aangesloten bij de landelijke monitoring.

2. Overschrijdingen volgens de monitoringstool

Nederland heeft van de Europese Commissie uitstel gekregen om te moeten voldoen aan de normen voor NO₂. Dit uitstel liep tot 2015. In 2015 zal wel getoetst moeten worden aan de Europese norm. Naast NO₂ is ook voor PM₁₀ uitstel verleend om te moeten voldoen aan de gestelde normen. Dit uitstel liep halverwege 2011 af. Daarmee is 2014 het derde jaar waarvoor jaarrond aan de normen kan worden getoetst.

2.1 Overschrijdingen grenswaarden

In de monitoringstool zijn zogenaamde toetspunten opgenomen langs gemeentelijke, provinciale en Rijkswegen. Één toetspunt is representatief voor 0,1 kilometer weg (in één rijrichting).

Uit de resultaten van de monitoringstool blijkt dat landelijk de concentraties fijn stof en stikstofdioxide in 2014 zijn gedaald. Voor beide stoffen bedraagt de afname in de voorgaande vijf jaar bijna 20 procent. Ook laat de monitoringstool zien dat er ondanks landelijke daling van de concentraties ook lokale overschrijdingen blijven.

Voor de Noordvleugel geldt, dat het aantal overschrijdingslocaties PM₁₀ in 2014 hetzelfde is gebleven ten opzichte van het jaar daarvoor (2013): 0,5 kilometer rijrichting. De prognose is dat ook in 2015 het aantal overschrijdingslocaties voor PM₁₀ in Noord-Holland hetzelfde zal blijven. Dit in tegenstelling tot voor de PM₁₀ prognose voor heel Nederland. De verwachting is dat voor heel Nederland het aantal overschrijdingslocaties in 2015 zal toenemen (van 6,6 naar 10,1

kilometer rijrichting). Overeenkomstig de landelijke trend is de verwachting dat het aantal overschrijdingslocaties NO₂ in Noord-Holland in 2015 lager zal zijn dan in 2014 (van 4,4 naar 2,0 kilometer rijrichting). Ondanks deze daling is het ook de verwachting dat er een 'nieuw' knelpunt in Noord-Holland zal ontstaan, namelijk in de Haarlemmermeer.

2.1.1 Resterende knelpunten

In de tabellen 1 en 2 zijn de resterende knelpunten uit de monitoringtool weergegeven. Op deze locaties zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. In tabel 4 is aangegeven in welke gemeenten de resterende knelpunten zijn gelegen.

Tabel 1: aantal overschrijdingen PM₁₀ in kilometer rijrichting in 2014 en geprognosticeerd voor 2015

	2014			2015		
	totaal	rijksweg	lokaal	totaal	rijksweg	lokaal
Noord-Holland	0,5	-	0,5	0,5	-	0,5

In tabel 1 is te zien dat het verwachte aantal overschrijdingen van de norm voor PM₁₀ in Noord-Holland in 2015 gelijk is aan de berekende overschrijdingen in het gepasseerde jaar 2014. Het totaal van het verwachte aantal overschrijdingen voor heel Nederland laat echter een ander beeld zien. Hier zijn de verwachte overschrijdingen van de norm PM₁₀ hoger dan de berekende overschrijdingen in het gepasseerde jaar in 2014.

Tabel 2: aantal overschrijdingen PM₁₀ in kilometer rijrichting in 2014 en geprognosticeerd voor 2015 voor Nederland

	totaal	2014		
		rijksweg	provinciaal	lokaal
Totaal NL	6,6	0	3,9	2,7

	totaal	2015		
		rijksweg	provinciaal	lokaal
Totaal NL	10,1	0,2	5,9	4,0

Tabel 3: aantal overschrijdingen NO₂ in kilometer rijrichting in 2014 en geprognosticeerd voor 2015*

	2014				
	totaal	rijksweg	provinciaal	lokaal	overig
Noord-Holland	4,4	0,1	0,3	3,3	0,7

	Prognose 2015				
	totaal	rijksweg	provinciaal	lokaal	overig
Noord-Holland	2,0	-	0,3	1,4	0,3

* vanaf januari 2015 moet aan de grenswaarde voor NO₂ worden voldaan.

Tabel 4: resterende PM₁₀-overschrijdingen per 2014 en geprognosticeerde NO₂-overschrijdingen per 2015 per gemeente*

	PM ₁₀ 2014**		
	totaal	rijksweg	lokaal
Amsterdam	-	-	-
Velsen	0,5	-	0,5
Haarlemmermeer	-	-	-
Noord-Holland	0,5	-	0,5

	NO ₂ prognose 2015***				
	totaal	rijksweg	provincie	lokaal	overige
Amsterdam	1,3	-	-	1,3	-
Velsen		-		-	
Haarlemmermeer	0,7	-	0,3	0,1	0,3
Noord-Holland		-	0,3	1,3	0,3

* de monitoringstool bevat een geografische indeling van gemeenten die niet dekkend is voor alle rekenlocaties. Hierdoor kunnen in dit overzicht een aantal overschrijdingen ontbreken.

** vanaf juli 2011 moet aan de grenswaarde voor PM₁₀ worden voldaan. 2014 is het derde jaar waarin volledig aan de jaarnorm kan worden getoetst.

*** vanaf januari 2015 moet aan de grenswaarde voor NO₂ worden voldaan.

Tabel 3 laat de verwachting zien, dat het aantal NO₂-overschrijdingen in kilometer rijrichting in Noord-Holland in 2015 lager zal zijn dan in 2014 (van 4,4 naar 2,0). Ondanks deze daling is het ook de verwachting dat er een 'nieuw' NO₂-knelpunt in Noord-Holland zal ontstaan, namelijk in de Haarlemmermeer (zie tabel 4).

2.2 Vergelijking met monitoringsrondes 2013 en 2014

In tabel 5 is een vergelijking gemaakt van het aantal knelpuntkilometers (indicatief per rijrichting) op het onderliggend wegennet uit het NSL/RSL Noordvleugel en de resultaten van de monitoring

NSL van 2013 en 2014. Zie bijlage 3 voor een vergelijking met eerdere monitoringsrondes (2010, 2011) en de saneringstool (2009).

Tabel 5: vergelijking luchtkwaliteitsknelpunten NSL/RSL Noordvleugel en monitoringtool 2013, 2014*

Knelpunt kilometers	Monitoringstool 2013		Monitoringstool 2014		Monitoringstool 2015	
	2012 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)**	2013 (PM ₁₀)***	2015 (NO ₂)**	2014 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)**
Haarlemmermeer		0,2				0,7
Amsterdam		3,3		1,4		1,3
Velsen	1,7		0,5		0,5	
Noordvleugel (km weglengte)	1,7	3,5	0,5	1,4	0,5	2,0

* gemeenten zonder overschrijdingen zijn weggelaten

** Prognose: Vanaf 1-1-2015 moet aan de norm voor NO₂ worden voldaan

*** Gepasseerd jaar: vanaf 1-6-2011 moet aan de norm voor PM₁₀ worden voldaan

Uit de monitoringstool blijkt dat er resterende knelpunten zijn. In paragraaf 3 wordt beschreven hoe deze resterende knelpunten worden aangepakt.

2.3 Blootstelling

In de landelijke monitoring heeft het RIVM ook gekeken naar de bevolkingsblootstelling. Uit de prognoses (tabel 6 en 7) blijkt dat het aantal personen dat aan de hogere concentraties van PM₁₀ en NO₂ wordt blootgesteld in de looptijd van het NSL afneemt. Oftewel, gemiddeld laten de huidige prognoses een verbetering zien in de gezondheidsbelasting door luchtverontreiniging (NO₂ en PM₁₀).

* bevolkingsgewogenconcentratie is de voor alle mensen binnen een provincie gemiddelde concentratie waaraan ze worden blootgesteld.

Tabel 6 Bevolkingsgewogenconcentratie NO₂ gemiddeld per provincie in µg/m³.

Provincie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020
Drenthe	15,0	14,8	14,3	13,0	13,3	12,1	9,8
Flevoland	19,7	19,1	17,6	14,8	14,9	14,8	11,7
Friesland	14,0	13,8	13,2	12,3	12,4	11,4	9,4
Gelderland	22,8	21,6	20,5	19,4	19,0	18,5	14,7
Groningen	14,7	15,3	14,7	13,7	13,9	12,2	9,8
Limburg	22,5	21,7	20,0	19,7	18,1	18,7	14,9
Noord-Brabant	24,9	23,5	22,5	22,1	21,4	20,9	17,0
Noord-Holland	24,5	23,9	22,2	20,1	20,5	20,1	15,9
Overijssel	20,0	18,1	17,3	15,7	16,0	15,4	12,2
Utrecht	26,4	24,9	24,4	22,2	21,8	21,7	16,9
Zeeland	22,2	21,0	18,6	18,7	17,1	17,9	15,7
Zuid-Holland	30,7	30,5	28,6	25,7	25,1	25,7	20,8
Nederland	24,5	23,3	22,1	20,5	20,1	19,9	15,9

Tabel 7 Bevolkingsgewogenconcentratie PM₁₀ gemiddeld per provincie in µg/m³.

Provincie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020
Drenthe	22,0	22,3	18,6	17,7	17,8	18,3	17,3
Flevoland	23,5	24,1	19,9	18,9	19,0	19,7	18,6
Friesland	21,2	21,7	17,4	16,6	16,6	17,3	16,3
Gelderland	25,2	25,8	22,4	21,3	21,2	21,9	20,5
Groningen	21,7	21,7	17,8	16,9	17,1	17,6	16,6
Limburg	25,9	25,3	22,6	22,6	21,2	22,0	20,5
Noord-Brabant	26,1	26,4	22,9	22,3	21,8	22,7	21,4
Noord-Holland	25,2	25,9	21,3	20,2	20,5	21,2	20,1
Overijssel	23,7	24,3	20,9	19,7	19,9	20,4	19,1
Utrecht	25,9	26,8	23,0	21,8	21,9	22,5	21,1
Zeeland	24,1	24,4	19,4	19,4	18,4	20,1	19,1
Zuid-Holland	26,1	26,9	22,1	21,4	21,3	22,3	21,1
Nederland	25,1	25,6	21,6	20,8	20,6	21,4	20,2

¹³ Bij het vergelijken van de gepasseerde jaren is het goed om te beseffen dat de toegepaste methoden en data over de afgelopen jaren niet geheel consistent gebleven zijn. Er zijn methodeverbeteringen doorgevoerd in de bepaling van de GCN-kaarten en emissiefactoren die van invloed zijn op de berekende waarden. De kalibratie van de kaarten compenseert de methodische wijzigingen deels, maar niet geheel.

3. Oplossingen voor de resterende knelpunten

3.1 oplossingen voor de overschrijdingen

In de tabellen 8 en 9 wordt ingezoomd op de overschrijdingen PM₁₀ en NO₂. Het betreft de overschrijdingen op het onderliggend wegennet (wegbeheerders, gemeenten en provincie). In de tabellen is kort aangegeven wat de oorzaak is van de overschrijding, of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn en welke dit (kunnen) zijn. In paragraaf 3.2 zijn de (aanvullende) maatregelen vervolgens verder uitgewerkt.

Tabel 8: overzicht PM₁₀ overschrijdingen 2013 en oplossing (p. 69)

plaats	straat (evt. nadere omschrijving)	receptorpunten* (km)	oplossing
Velsen	Noordersluisweg	5 (0,5 km)	Zie paragraaf 3.2.1

* uitgangspunt is dat 1 receptorpunt overeenkomt met wegvak van 100 m (één rijrichting).

Tabel 9: overzicht NO₂ overschrijdingen 2015 en oplossing

plaats	straat (evt. nadere omschrijving)	receptorpunten* (km)	oplossing
Amsterdam	IJtunnel	2 (0,2)	Zie paragraaf 3.2.2
	Prins Hendrikkade	7 (0,7 km)	Zie paragraaf 3.2.2
	Weesperstraat	1 (0,1 km)	Zie paragraaf 3.2.2
	Stadhouderskade	3 (0,3 km)	Zie paragraaf 3.2.2

plaats	straat (evt. nadere omschrijving)	receptorpunten* (km)	oplossing
Haarlemmermeer	N201	2 (0,2)	Zie paragraaf 3.2.3
	N196	3 (0,3)	Zie paragraaf 3.2.3
	Schipholboulevard	2 (0,2)	Zie paragraaf 3.2.3

uitgangspunt is dat 1 receptorpunt overeenkomt met een wegvak van 100 m (één rijrichting).

3.2 Nadere toelichting resterende knelpunten en oplossingen

3.2.1 IJmond

Uit de GCN kaarten en de monitoringstool blijkt dat voor 2013 en 2015 in een deel van de IJmond de fijn stofconcentratie niet voldoet aan EU-normering. De overschrijding bevindt zich op de Noordersluisweg, aan de noordkant van het sluizencomplex nabij het Tata Steelterrein. De Noordersluisweg is geen woongebied. Er is wel een aantal woonboten gelegen. Bij deze woonboten zelf worden in de monitoringsrapportage geen overschrijdingen gemeten. De woonboten zijn door de gemeente Velsen niet positief bestemd in het in 2013 herziene bestemmingsplan Zeezicht. Rijkswaterstaat – de eigenaar van de gronden waaraan de woonboten gelegen zijn - heeft ingezet op vertrek van de woonboten binnen de looptijd van het bestemmingsplan 'Zeezicht'. Zolang de woonboten aan de sluizen blijven liggen, zal op deze plek moeten worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen, conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007.

3.2.2 Amsterdam

De maatregelen die de gemeente Amsterdam neemt om tijdig te voldoen aan de norm voor stikstofdioxide zijn te vinden in het rapport "Schone lucht voor Amsterdam; Herijking Amsterdamse maatregelen luchtkwaliteit", dat 22 juni 2011 is vastgesteld door de gemeenteraad. Op 2 oktober 2013 is de gemeenteraad akkoord gegaan met de Evaluatie Amsterdamse maatregelen luchtkwaliteit en hierbij horende aanpassingen en aanvullingen op het maatregelenpakket. De aanpassingen en aanvullingen op het maatregelenpakket zijn gericht op de laatste knelpunten voor NO₂ langs de gemeentelijke wegen en bestaat uit generieke en locatiespecifieke maatregelen. Aanvullend op de NSL-maatregelen heeft de staatssecretaris, samen met acht gemeenten waaronder de gemeente Amsterdam, afgelopen november het actieplan luchtkwaliteit opgesteld. Het doel van het actieplan is om de resterende hardnekkige binnenstedelijke knelpunten aan te pakken op het gebied van luchtkwaliteit. Hiervoor heeft de staatssecretaris extra middelen beschikbaar gesteld. Het betreft een eenmalig bedrag van naar verwachting 16 miljoen euro, waarvan 8 miljoen euro voor Amsterdam en 8 miljoen voor Rotterdam.

3.2.3 Haarlemmermeer

De concentraties NO₂ in de Haarlemmermeer dalen minder snel dan berekend en geprognoseerd door het RIVM. In de monitoringrapportage 2016 zal daadwerkelijk inzichtelijk zijn hoe het is gesteld met de waarden voor NO₂. Voor de monitoringsrapportage 2016 wordt getoetst en gerapporteerd over het gepasseerde jaar: 2015. Het jaar dat Nederland moet voldoen aan de Europese norm voor NO₂. Voor deze monitoringsrapportage (2015) hoeft dat nog niet. Het zal waarschijnlijk moeilijk worden om locatiespecifieke maatregelen te nemen. Op de drie plekken waar overschrijdingen worden voorspeld zijn 'complexe' plekken waarbij lokale, provinciale en rijkswegen elkaar kruisen.

4. Voortgang lokale en regionale luchtkwaliteitsmaatregelen uit het NSL/RSL Noordvleugel

In het NSL/RSL Noordvleugel zijn verschillende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit opgenomen. De maatregelen hebben een positief effect op de lokale luchtkwaliteit. Ten aanzien van de luchtverbeteringsmaatregelen die in het NSL/RSL Noordvleugel zijn opgenomen geldt dat partijen (rijk, provincie en gemeenten) een resultaatverplichting zijn aangegaan binnen de termijn van het NSL/RSL Noordvleugel. Deze houdt in dat de voorgenomen maatregelen worden uitgevoerd. Indien een partij een voorgenomen maatregel niet kan uitvoeren, dient deze vervangen te worden door een alternatief met eenzelfde effect. Gewijzigde maatregelen worden in de jaarlijkse monitoring meegenomen.

Voor de monitoring van de voortgang van de maatregelen, is aan de gemeenten gevraagd de voortgang van de te nemen maatregelen aan te geven. Alle gemeenten hebben hierop gereageerd. In bijlage 4 is een overzicht gegeven van de voortgang van de verschillende maatregelen in het RSL Noordvleugel. Uit het overzicht blijkt dat veel van de voorgenomen maatregelen inmiddels zijn gerealiseerd of in een afrondende fase terecht zijn gekomen.

De in het overzicht opgenomen maatregelen hebben een positief effect op de luchtkwaliteit. Voor bepaalde categorieën is het effect te verwerken in de invoergegevens voor de monitoringstool bijvoorbeeld aanpassing van het wegprofiel of doorstromingsmaatregelen. Het betreft maatregelen die een direct effect hebben op de verkeers- of omgevingskenmerken zoals ondermeer:

- milieuzones goederenvervoer in verschillende steden;
- verkeersherstructurering op verschillende plaatsen in Haarlem;
- westelijke Randweg Beverwijk;
- integraal bereikbaarheidsplan Hilversum en omgeving.

Van andere maatregelen is wel duidelijk dat die een positief effect hebben op de luchtkwaliteit, maar is dat effect minder duidelijk zichtbaar te maken. Het betreft dan maatregelen zoals:

- realisatie van verschillende vulpunten voor alternatieve brandstoffen;
- verschoning van het wagenpark bij de gemeenten en de provincies;
- overschakeling naar elektrisch vervoer in met name Amsterdam
- gedragsmaatregelen stimulering fietsverkeer.

Daarnaast heeft de provincie een uitvoeringsregeling Verbetering luchtkwaliteit Noord-Holland vastgesteld. Met deze regeling wil de provincie bedrijven en gemeenten stimuleren tot verschoning van het wagenpark of duurzame stedelijke distributie. In de periode 2008 t/m 2011 zijn 32 projecten gesubsidieerd, zoals:

- verduurzaming verschillende (rondvaart)schepen;
- overschakeling naar aard-/biogasauto's bij bedrijven en gemeenten;
- stedelijke distributie zoals afstemming van vracht via de grachten met schonere schepen;

- aanschaf van elektrische Tuk Tuk;
- aanschaf van elektrische auto's;
- overschakeling naar LNG vrachtauto's en de realisatie van een LNG vulpunt.

Zoals eerder in deze rapportage genoemd, heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen om het NSL te verlengen tot het moment waarop de Omgevingswet in werking treedt (in 2018). De bestedingstermijn van de reeds toegekende NSL-maatregelen wordt verlengd tot 1 januari 2017. Hiermee wordt de mogelijkheid geboden om ook nog in 2016 eventueel nieuwe maatregelen in gang te zetten en uit te voeren, maar wel onder de voorwaarde dat 'prestaties' die in het kader van deze maatregelen moeten worden verricht voor het einde van 2016 zijn opgeleverd.

5. Conclusie voortgang NSL/RSL Noordvleugel

Met betrekking tot de monitoring van het NSL-programma bestaat de rol van de provincie er uit dat de luchtkwaliteit op het eigen gebied (met name rondom de eigen wegen) gecontroleerd wordt. Net zoals de gemeenten doen die deelnemen aan het NSL, dragen zij ook zelf zorg voor de controle van de luchtkwaliteit op het eigen gebied. Dit gebeurt met behulp van de Monitoringstool. Uit de resultaten van de monitoring van het NSL/RSL Noordvleugel 2015 blijkt dat het aantal overschrijdingslocaties PM_{10} in 2014 hetzelfde is gebleven ten opzichte van het jaar daarvoor (2013): 0,5 kilometer rijrichting. De prognose is dat ook in 2015 het aantal overschrijdingslocaties voor PM_{10} in Noord-Holland hetzelfde zal blijven. Dit in tegenstelling tot voor de PM_{10} prognose voor heel Nederland. De verwachting is dat voor heel Nederland het aantal overschrijdingslocaties in 2015 zal toenemen (van 6,6 naar 10,1 kilometer rijrichting).

Overeenkomstig de landelijke trend is de verwachting dat het aantal overschrijdingslocaties NO_2 in Noord-Holland in 2015 lager zal zijn dan in 2014 (van 4,4 naar 2,0 kilometer rijrichting). Ondanks deze daling is het de verwachting dat er een 'nieuw' NO_2 -knelpunt in Noord-Holland zal ontstaan, namelijk in de Haarlemmermeer.

In de prognose voor 2015, het jaar waarin er aan de NO_2 -norm voldaan moet worden, resteren er ook nog overschrijdingslocaties in Amsterdam. Deze zijn gelegen aan de IJtunnel, Prins Hendrikkade, Weesperstraat en Stadhouderskade. Ten aanzien van de resterende knelpunten hebben de staatssecretaris en de gemeente Amsterdam (samen met zeven andere steden) aanvullend op de NSL-maatregelen, afgelopen november het actieplan luchtkwaliteit opgesteld. Het doel van het actieplan is om de resterende hardnekkige binnenstedelijke knelpunten aan te pakken op het gebied van luchtkwaliteit. De staatssecretaris heeft toegezegd hiervoor eenmalig een bedrag van ongeveer 16 miljoen euro beschikbaar te stellen, waarvan 8 miljoen euro voor Amsterdam en 8 miljoen voor Rotterdam.

In de IJmond resteert er een overschrijding van de norm voor fijn stof op de Noordersluisweg. De Noordersluisweg is geen woongebied. Er zijn wel een aantal woonboten gelegen. Bij deze woonboten zelf worden er in de monitoringrapportage geen overschrijdingen gemeten. De woonboten zijn door de gemeente Velsen niet positief bestemd in het onlangs herziene bestemmingsplan Zeezicht. Rijkswaterstaat – de eigenaar van de gronden waaraan de woonboten gelegen zijn - heeft ingezet op vertrek van de woonboten binnen de looptijd van het bestemmingsplan 'Zeezicht'. Zolang de woonboten aan de sluizen blijven liggen, zal op deze plek moeten worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen, conform de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007.

Tenslotte blijkt uit de monitoring dat veel van de voorgenomen maatregelen uit het NSL/RSL Noordvleugel inmiddels zijn uitgevoerd of in een afrondende fase zijn. Voor de uitvoering van de resterende maatregelen heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu uitstel verleend tot 1 januari 2017. In 2016 zal derhalve de hand worden gelegd aan de uitvoering van de laatste maatregelen uit het NSL/RSL Noordvleugel.

Bijlage 2 Toepasbaarheidbeginsel en Effectieve Blootstelling in de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007

In de Europese richtlijn luchtkwaliteit (11 juni 2008) is vastgelegd op welke locaties de luchtkwaliteit beoordeeld moet worden ('toepasbaarheidsbeginsel'). Met de wijziging van de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 van 19 december 2008 is het toepasbaarheidsbeginsel geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving.

Op bepaalde locaties vindt volgens de richtlijn geen beoordeling van de luchtkwaliteit plaats (Toepasbaarheid). De ratio is dat de luchtkwaliteit wordt beoordeeld daar waar mensen worden blootgesteld aan luchtverontreiniging. De locaties waar de luchtkwaliteit niet beoordeeld wordt, zijn:

- a. locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is;
- b. terreinen waarop een of meer inrichtingen zijn gelegen, waar bepalingen betreffende gezondheid en veiligheid op arbeidsplaatsen van toepassing zijn;
- c. de rijbaan van wegen en de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang tot de middenberm hebben.

In gebieden waar de luchtkwaliteit wel beoordeeld moet worden, wordt de luchtkwaliteit beoordeeld op locaties waar mensen worden blootgesteld aan concentraties, gedurende een periode die significant is ten opzichte van de middelingstijd van de grenswaarde (Effectieve Blootstelling). Er hoeft geen beoordeling plaats te vinden op locaties waar de blootstelling van het publiek in vergelijking met de middelingstijd van de norm niet significant is. Dit betekent dat per grenswaarde gekeken wordt naar de duur van de blootstelling.

Voor fijn stof (PM₁₀) gelden jaargemiddelde- en daggemiddelde normen. Ten aanzien van jaargemiddelde normen worden locaties beoordeeld waar mensen dagelijks verblijven, zoals bijvoorbeeld:

- woningen, andere voor wonen bestemde gebouwen, woonboten;
- instellingen voor kinderopvang;
- basisscholen en scholen voor middelbaar en hoger onderwijs;
- verzorgings- en bejaardentehuizen;
- revalidatie-instellingen;
- overige gebouwen, niet zijnde (hoofdzakelijk) een werkplek, waar sprake is van een langdurig
- verblijf door personen en zoals penitentiaire inrichtingen, asielzoekerscentra en dergelijke.

Ten aanzien van daggemiddelde normen moet men daarnaast ook denken aan plaatsen als:

- tuinen bij woningen en andere voor wonen bestemde gebouwen
- recreatiewoningen en campings;
- sport- en recreatieterreinen, buitenzwembaden, speelplaatsen, speelweiden en speeltuinen, parken, pretparken en dergelijke;
- havens voor recreatievaartuigen;
- badinrichtingen in oppervlaktewater als bedoeld in de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).

Voor NO₂ gelden jaargemiddelde- en uurgemiddelde normen. Voor de jaargemiddelde normen zijn de te beoordelen locatie hierboven al vermeld. Overschrijding van luchtkwaliteitseisen met een middelingstijd van een uur is in Nederland (vrijwel) niet aan de orde, zoals ook in het NSL naar voren komt. Daarom is de bepaling van wat significante blootstelling is en op welke locaties met het oog daarop concentraties moeten worden bepaald minder relevant voor de praktijk.

Middelingstijd van een jaar	Significant ten opzichte van een middelingstijd van een etmaal	Significant ten opzichte van een middelingstijd van een uur	Niet significant ten opzichte van een middelingstijd van een jaar of etmaal, wél ten opzichte van een middelingstijd van een uur
plaatsen in de buitenlucht bij of op: - woningen, andere voor wonen bestemde gebouwen, woonboten; - instellingen voor kinderopvang; - basisscholen en scholen voor middelbaar en hoger onderwijs; - verzorgings- en bejaardentehuizen; - revalidatie-instellingen; - overige gebouwen, niet zijnde (hoofdzakelijk) een werkplek, waar sprake is van een langdurig verblijf door personen en zoals penitentiaire inrichtingen, asielzoekerscentra en dergelijke.	Naast plaatsen genoemd in de eerste kolom ook plaatsen in de buitenlucht bij of op: - tuinen bij woningen en andere voor wonen bestemde gebouwen² - recreatiewoningen en campings; - sport- en recreatieterreinen, buitenzwembaden, speelplaatsen, speelweiden en speeltuinen, parken, pretparken en dergelijke; - havens voor recreatievaartuigen; - badinrichtingen in oppervlaktewater als bedoeld in de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz).	Naast plaatsen genoemd in de tweede kolom ook verblijf op voetpaden, trottoirs en fietspaden.	Bij blootstelling die niet significant is ten opzichte van de middelingstijd van een jaar of een dag, kan het gaan om het zich bevinden in de buitenlucht op of bij: - stations en haltes voor openbaar vervoer; - parkeerterreinen; - rustplaatsen langs de snelweg en andere weggebonden activiteiten (tanken, pech onderweg); - winkels en andere daarmee vergelijkbare commerciële activiteiten; - de berm bij wegen; - langs en op het water, buiten krachtens de Whvbz aangewezen plaatsen; - vaarwegen en (zee)havens. Voor een belangrijk deel gaat het hier om weggebonden activiteiten of activiteiten die in het verlengde van gebruik van de weg liggen.

² In samenhang met de overige voorbeelden uit de tabel lijkt bedoeld dat bij woningen en andere gebouwen bestemd voor wonen bij de gevel wordt gemeten of gerekend voor de jaargemiddelde en 24-uurgemiddelde waarden en daarnaast in de tuin indien deze een verblijfsfunctie heeft. In Nederland hebben voortuinen van woningen in het algemeen geen verblijfsfunctie en kan worden volstaan met het toetsen bij de gevel (geen blootstelling). Ook in de achtertuin hoeft niet specifiek te worden getoetst omdat indien toetsing bij de voorgevel, aan de wegzijde, uitwijst dat daar aan de norm wordt voldaan dit te meer zal gelden voor de achtertuin, die verder van de weg ligt.

Bijlage 3 vergelijking luchtkwaliteitsknelpunten NSL/RSL Noordvleugel

*

Knelpunt kilometers	Saneringstool 2009**		Monitoringstool 2010		Monitoringstool 2011		Monitoringstool 2012		Monitoringstool 2013		Monitoringstool 2014		Monitoringstool 2015	
	2011 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)	2011 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)	2011 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)	2011 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)	2012 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)	2013 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)	2014 (PM ₁₀)	2015 (NO ₂)
Haarlemmermeer		1,2		0,1		-		0,5*		0,2*				0,7*
Amsterdam	0,6	1,8	0,1	3,7	0,4	2,1	5,7	1,7		3,3		1,4		1,3
Beverwijk			4,2		4,2		4,2							
Diemen*								0,1						
Muiden *						0,2								
Ouder-Amstel *						0,1								
Velsen			4,2		4,2		4,2		1,7		0,5		0,5	
Zaanstad							0,4							
Noordvleugel (km weglengte)**	0,6	3,0	8,5	3,8	8,8	2,4	14,5	2,3	1,7	3,5	0,5	1,4	0,5	2,0

toepasbaarheidsbeginsel / blootstellingscriterium van toepassing

** resultaatsafspraken en Toepasbaarheidbeginsel/blootstellingscriterium zijn hierin niet meegenomen.

Bijlage 4: Voortgang lokale en regionale luchtkwaliteitsmaatregelen uit het NSL/RSL Noordvleugel

RSL Noordvleugel partner: provincie Noord-Holland

maatregel	toelichting	realisatie	Voortgang
Uitvoeringsregeling verbetering luchtkwaliteit Noord-Holland	De subsidieregeling richt zich op projecten die de luchtkwaliteit verbeteren, projecten ter uitvoering van de regionale speerpunten (schoon wagenpark, OV, milieuzonering en stedelijke distributie) en projecten met een innovatief karakter. Overheden en marktpartijen kunnen hiervoor subsidie aanvragen. De activiteiten moeten betrekking hebben op maatregelen ten aanzien van fijn stof en stikstofdioxide.	2008-2011	In 2008, 2009, 2010 en 2011 is de regeling opengesteld. In totaal hebben 45 projecten subsidie ontvangen. Het betreft verduurzaming verschillende (rondvaart)schepen, overschakeling naar aard-/biogasauto's bij bedrijven en gemeenten, stedelijke distributie zoals afstemming van vracht via de grachten met schonere schepen, aanschaf van elektrische Tuk Tuk, aanschaf van elektrische auto's, overschakeling naar LNG vrachtauto's en de realisatie van een LNG vulpunt.

RSL Noordvleugel partner: provincie Flevoland

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Realisatie twee aardgastankstations (een in Almere en een in Lelystad), via subsidiering en stimulering van de vraagkant.	Uitvoering project Flevoland Rijdt Schoon (realisatie aardgasstations en subsidieverlening voor rijden op schone brandstoffen aardgas, bio-ethanol en elektriciteit).	2011	Het project Flevoland Rijdt Schoon waarin naast de provincie Flevoland, de gemeenten Almere, Lelystad, Zeewolde, Dronten, Noordoostpolder en Athlon Carlease participeren, heeft als doel het realiseren van minimaal 1 vulpunt voor aardgas in Almere en 1 in Lelystad. Op dit moment zijn er twee vulpunten gerealiseerd: 1 aardgasvulpunt in Lelystad en 1 groengasvulpunt in Emmeloord. In 2012/2013 worden er drie vulpunten in Almere verwacht. Het project is afgerond op 31 december 2011. De provincie is op dit moment bezig met het opstellen van een visie verduurzaming mobiliteit

			Flevoland. Daarin wordt bekeken op welke terreinen de provincie een bijdrage kan leveren aan de verduurzaming van de mobiliteit. Uitgangspunt hierbij is dat de provincie dit via zogenaamde vitale coalities (samenwerking) vorm geeft. De kennis en ervaring uit het project FRS wordt hierin meegenomen.
Stimuleren 'het nieuwe rijden'	Promotiecampagne en kortingsregeling voor trainingen in het nieuwe rijden voor burgers, bedrijven en ambtenaren van gemeenten en provincie.	2008	Maatregel is uitgevoerd. Totaal hebben +/- 450 inwoners van Flevoland een training Het Nieuwe Rijden gevolgd. Bij een gemiddeld aantal kilometers van 30.000 per jaar, levert dit een emissiereductie op wat gelijk staat aan een vermindering van 1.350.000 autokilometers per jaar. Daarnaast is er middels promotie en communicatie aandacht gevraagd voor HNR. Effect hiervan is lastig te kwantificeren.

RSL Noordvleugel partner: **Stadsregio Amsterdam**

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Stadsregio Amsterdam			
Schonere concessie OV	Schonere concessies OV: stellen van strengere normen in nieuwe concessies.	Vanaf 2007	In de afgelopen jaren heeft de Stadsregio bij elke concessieverlening maximale uitstootnormen gesteld conform de euronormeringen. Bij elke concessieverlening waren extra gunningpunten te verdienen bij schonere voertuigen dan de maximale uitstootnorm. Bij elke concessieverlening heeft de vervoerder schonere voertuigen ingezet dan het voorgaande wagenpark; dit waren de schoonst verkrijgbare bussen van dat moment (Zaanstreek en Waterland). Van de concessies binnen de Stadsregio is onlangs de concessie Waterland aanbesteed voor de periode 2012 - 2019. In het Programma van Eisen voor deze concessie zijn maximale uitstootnormen opgenomen. De vervoerder zet sinds de ingang van de nieuwe concessieperiode (december 2011)

			uitsluitend EEV-bussen in, terwijl er in de vorige concessieperiode vooral Euro3-bussen worden ingezet. In de concessie Amsterdam is in 2011 het overgrote deel van de Euro-2-bussen vervangen door de instroom van 70 nieuwe EEV-bussen.
--	--	--	---

RSL Noordvleugel partner: **gemeente Amsterdam**

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Verschoning eigen wagenpark	Vervalt	2007-2010	
Actieplan goederenvervoer	1. Verruimen venstertijden 2. Bundeling goederenvervoer 3. Voorkeursnet goedervervoer 4. Milieuzone vracht	2011-2015	Milieuzone vracht is volgens convenant ingevoerd en wordt gehandhaafd door middel van een camerasysteem. Het College van B&W heeft op 24 november 2010 ingestemd met het uitvoeren van het Voorkeursnet Goederenvervoer Amsterdam. In het Actieplan Slimme en Schone Stedelijke Distributie Amsterdam, waarmee het college van B&W op dinsdag 16 februari 2010 heeft ingestemd, staan maatregelen die moeten zorgen voor een slimmere en duurzame bevoorrading, vooral binnen de milieuzone voor vrachtauto's. In de Herijking Luchtkwaliteit (2011) is dit nader gespecificeerd. De maatregel "verruimen venstertijden" is hierin benoemd. Deze maatregel is in 2013 uitgevoerd en ook al geëvalueerd
Uitbreiding betaald parkeren nieuwe gebieden	Vervalt	2007-2015	
Stadsverwarming	Vervalt	2007-2010	
Elektrisch vervoer	6. Verschoning zware vrachtauto 7. Verschoning middelzware vrachtauto -> Diesel naar Elektrisch 8. Verschoning grote bestelvoertuigen -> Elektrisch	2011-2015	Hier vallen de verschoningsmaatregelen onder die in de huidige inschatting het meest kostenefficiënt zijn. De gemeente streeft ernaar om de subsidieregelingen zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten.

	9. Verschoning kleine bestelvoertuigen -> Elektrisch 10. Verschoning taxi's -> Elektrisch 11. Verschoning bedrijfspersonenvoertuigen -> Elektrisch 12. Verschoning rondvaartboten		Subsidieregeling zakelijke veelrijders/elektrische voertuigen en rondvaart is uitgevoerd. Sinds 2012 zijn met behulp van de Amsterdamse regeling circa 400 taxi's, 400 bestelwagens, 25 vrachtwagens en 150 zakelijke personenauto's elektrisch gaan rijden. Daarnaast zijn 30 rondvaart/salonboten en circa 50 sloepen elektrisch gemaakt. Er zijn afspraken gemaakt met het bedrijfsleven over verschoning voertuigen met als doel uitstootvrij in 2025. Per 1 januari 2016 nieuwe subsidieregeling voor elektrisch voertuigen.
Elektrisch vervoer en verschoning diesel	12. Verschoning OV bussen van diesel EEV naar schone diesel EEV en Elektrisch	2011-2015	Volgens de huidige concessie moet alle bussen van het GVB in 2015 voldoen aan de EEV-norm (tussen Euro V en Euro VI). Euro III bussen zijn vervroegd afgeschreven en vervangen door Euro VI bussen. Deze maatregel heeft direct effect op het knelpunt Prins Hendrikkade. Met GVB zijn afspraken gemaakt over uitstootvrij OV in 2025.
Verschoning diesel	13. Verschoning middelzware vrachtauto -> Diesel naar Euro VI 14. Verschoning grote bestelvoertuigen -> Euro 6 15. Verschoning kleine bestelvoertuigen -> Euro 6 16. Verschoning taxi's -> Euro 6 17. Verschoning bedrijfspersonenvoertuigen -> Euro 6 18. Verschoning rondvaartboten	2011-2015	Hier vallen de verschoningsmaatregelen onder die in de huidige inschatting het meest kostenefficiënt zijn. De gemeente streeft ernaar om de subsidieregelingen zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten. Subsidieregelingen vervroegd verschonen naar schone dieselmotoren zijn uitgevoerd en afgerond.
Aanvulling generieke maatregelen	Uitbreiding van het oplaadnetwerk voor (semi) elektrische voertuigen Ontmoedigingsbeleid aanschaf vervuilende voertuigen	2014-2015	Tot en met 2015 zijn er 1700 laadpunten openbare ruimte gerealiseerd (maandelijks meer dan 2 miljoen schone kilometer geladen in meer dan 40.000 laadsessies). Er worden in totaal 4000 openbare laadpunten vraag gestuurd aangelegd in 2018. Aanbesteding openbare laadpunten afgerond, contract voor 7 jaar en 4000 laadpunten, plaatsing, beheer en exploitatie.
Locatiespecifieke maatregelen resterende knelpunten NO ₂	1 Verschoning buspark GVB. 2. Vervoersmaatschappij EBS beperkt haar busritten op het Centraal Station.	2014-2015	1. In 2014 heeft het GVB haar buspark verschoond door alle Euro II en Euro III bussen en Euro IV minibussen die nog rijden te vervangen door Euro VI bussen. Deze vervanging heeft vooral een positief effect op de luchtkwaliteit op de Prins Hendrikkade waar deze relatief vuile bussen

- 3. Sluiten Busplatform voor touringcars op de Prins Hendrikkade
- 4. Doorstromingsmaatregel Stadhouderskade Oost
- 5 P&R faciliteren

voor het overgrote deel reden.

2. Vervoersmaatschappij EBS heeft vanaf augustus 2014 haar busritten op het Centraal Station beperkt. Een groot gedeelte van haar bussen rijdt vanaf deze datum niet meer over de Prins Hendrikkade omdat zij haar eindhalte heeft op het Buikslotermeerplein in Amsterdam Noord. Na opening van de Noord/Zuidlijn volgt een verdere reductie van de busritten vanuit Noord (GVB, EBS, Connexxion).

3. Het parkeerterrein voor de Oosterdoksdam wordt in 2015 opgeheven. Stad en stadsdeel Centrum hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van parkeerplaatsen rond de Passenger Terminal Amsterdam (PTA) ter vervanging van de parkeercapaciteit Oosterdoksdam.

4. Eind 2014 is een doorstromingsmaatregel voor het oostelijk deel van de Stadhouderskade in uitvoering gegaan. De maatregel koppelt de verkeerslichten op de Stadhouderskade op de kruisingen Van Woustraat, Hemonystraat en Amsteldijk. Daarnaast is verkeersregelininstallatie op de kruising met de Ferdinand Bol geoptimaliseerd zodat het verkeer op de Stadhouderskade meer groentijd krijgt. Door deze maatregelen is op dit deel van de Stadhouderskade de doorstroming sterk verbeterd en daarmee de luchtkwaliteit.

5. Vanaf 2014 neemt Amsterdam maatregelen om de P+R capaciteit uit te breiden en de aanpak te vernieuwen. Deze maatregelen bestaan onder meer uit het uitbreiden van de huidige 2.200 P+R plekken met 6.600 nieuwe plekken, het introduceren van spits- en dalparkeertarieven met een apart OV-tarief en het automatiseren van de dienstverlening. In 2015 maakten bijna 500.000 autobestuurders gebruik van de P&R locaties. De P&R locaties dragen er toe bij dat minder bezoekers met de auto in Amsterdam rijden. Dit heeft een

			positief effect op het aantal auto's op het hoofdnet en de luchtkwaliteit daar ter plaatse.
--	--	--	---

RSL Noordvleugel partner: **gemeente Haarlem**

maatregel	toelichting	realisatie	Voortgang
Stimulering fiets in plaats van auto	- Breed maatregelenpakket ter verbetering fietsinfrastructuur; veel fietsparkeerplekken; - goede aansluiting op OV; knelpunten routes aanpakken; - Inclusief 2^e VPL Schalkwijk.	Stapsgewijs vanaf 2006. Effect 2008-2015	De uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Fietsinfrastructuur verloopt naar verwachting. Dit programma bevat een reeks grotere en kleinere projecten ter verbetering van de fietsinfrastructuur die in principe prioriteit krijgen voor uitvoering in de jaren 2007-2015. Jaarlijks worden hieruit een aantal projecten doorgezet, afhankelijk van combinatiemogelijkheden met bijvoorbeeld rioleringswerkzaamheden en wegreconstructies en subsidiemogelijkheden (m.n. BDU). Een aantal grote projecten, evenzeer passend in de doelstelling om fietsgebruik te stimuleren, zijn of worden los van dit programma uitgevoerd, deels omdat zij later zijn opgekomen of eertijds nog te onzeker waren voor opname in het programma. Zo is het Haarlemse deel van de fietssnelweg Haarlem-Amsterdam West in voorbereiding, subsidie is inmiddels toegekend. Ook is een fietsonderdoorgang onder de Buitenrustbruggen gerealiseerd, van belang voor de fietsverbinding centrum/Schalkwijk, en voor doorstroomverbetering openbaar vervoer en ander snelverkeer. Financiering wordt gezocht voor een fietsbrug over de Industriehaven om de fietsverbinding centrum-bedrijventerrein Waarderpolder sterk te verkorten. Verder nadert de herinrichting van het Stationsplein zijn voltooiing, met de daaraan gekoppelde veiliger en comfortabeler verbinding voor fiets, voetganger en OV tussen Station en winkelhart van de binnenstad ('Rode Loper r. centrum'). Gelijktijdig is de fietsparkeergelegenheid bij het station enorm uitgebreid ('Ruimte voor de fiets'), met een ondergrondse stalling voor circa 5000 fietsen. In 2012 wordt een

			"fietsgevel" gerealiseerd voor nog eens circa 1700 fietsen. Een goed registratiesysteem voor vrije en bezette fietsparkeerplaatsen in deze stallingen wordt voorbereid, ter verbetering van informatie aan de parkeerder en ter bestrijding van 'weesfietsen', zo mogelijk in 2012/2013. Ook via diverse promotie/spelcampagnes wordt fiets gepromoot (2012: "Rij 2 op 5" voor gebruik woon-werk; "I like my bike" idem en bekendheid fietssnelweg). Een volledig nieuw VPL Schalkwijk kan op dit moment nog weinig toevoegen aan het afgeronde eerste VPL Schalkwijk, mede omdat een reeks ontwikkelingsprojecten voor het gebied vertraagd of onzeker zijn door de crisis. Vooralsnog volstaan een aantal losse maatregelen.
Stimulering gebruik OV in plaats van auto	Maatregelenpakketten ter verbetering en versnelling busroutes (met name versnelling en dienstenuitbreiding Zuidtangent).	Stapsgewijs vanaf 2006. Effect 2008-2015	Diensten uitbreiding Zuidtangent is sinds 2007 gerealiseerd (hogere frequentie en nachtdiensten), daarnaast zijn andere snelle busverbindingen met Amsterdam-Zuid/Amstelveen wegens succes fors uitgebreid (o.a. buslijn 176 en nieuwe spitslijn 277). Verschillende busbanen zijn aangelegd, na het lange traject over de Gedempte Oude Gracht is onlangs ondermeer een busbaan over de Zuiderhoutlaan doorgetrokken. In 2012 wordt ondermeer een busbaan op de Schipholweg doorgetrokken richting stad ingaand. Behalve door busbanen, is de versnelling ook bevorderd door de invoer van KAR (Korte Afstand Radio) voor de prioritering bij VRI's voor naderende bussen. In samenhang hiermee staat voor 2012 ook het uitrollen van het Dynamisch Reis Informatiesysteem (DRIS) met elektronische informatieborden bij haltes op stapel. Andere verbeteringen aan de haltes (instaphoogtes 18 cm, comfortabelerabri's) worden voortgezet. Haarlem zet zich sterk in voor de uitrol van het Randstadnet (R-net). R-net is een hoogwaardig openbaar vervoer (HOV)-formule die de komende jaren door de hele Randstad wordt uitgerold. De

			Zuidtangentlijn 300 door Haarlem maakt hier onderdeel van uit sinds de start van R-net in december 2011. Mede op aandringen van de gemeente Haarlem is Station Haarlem sinds december 2011 weer een volwaardig Intercity-station geworden, doordat de Intercity-treinen ieder kwartier naar Den Haag, Rotterdam en Dordrecht rijden, waarbij ook telkens Station Heemstede-Aerdenhout wordt bediend.
Stimulering overstap naar OV of fiets aan stadsrand	Aanleg/verbeteren van transferpunten.	Na 2008 2009-2015	Een modernisering en uitbreiding van het Park and Ride terrein te Spaarnwoude met 50 plaatsen is gerealiseerd. Station Spaarnwoude wordt inmiddels vier maal per uur bediend met sprinters. In gebiedsvisie Oostradiaal is ook een Transferium opgenomen nabij dit tot Stationsknooppunt te ontwikkelen Station Spaarnwoude. Andere locaties en mogelijkheden voor P+R of een Transferium worden onderzocht, waaronder een Pe+R en Park and Bike bij Cronjégarage ten noorden van de binnenstad
Bevorderen milieuvriendelijk personeelsvervoer door bedrijven en gemeente	- Gemeente: fietsplan voor voordelige fiets personeel woon-werk; - stimuleren fietsgebruik werk; - Personeelsvervoerbedrijven: via reguliere taak Wm.	Lopend beleid vanaf 2006	Fietsplan woon-werk gecontinueerd; evenals stimuleren fietsgebruik werk door slechts beperkte facilitering auto en goede beschikbaarheid van dienstfietsen. Stimulering personeelsvervoer bedrijven voortgezet voorzover binnen Wm mogelijk. Promotie fietsgebruik woonwerk in samenwerking met bedrijven Waarderpolder. zie boven
Stimuleren autodating	Uiteindelijk zeker 50 plekken (Greenwheels). Gemeente stelt deze beschikbaar.	Stapsgewijs vanaf 2006; 2008-2015	Op dit moment zijn er al 48 plekken via Greenwheels en Connect-car. Greenwheels wil dit nog verder uitbreiden. Andere vormen/initiatieven worden onderzocht.
Parkeernormering: 2 ^e en 3 ^e auto hoger tarief	Bij parkeervergunningen hoger tarief voor 2 ^e en 3 ^e auto ontmoedigt autobezit	Stapsgewijs vanaf 2006. Uitbreiding zones; 2008-2015	Beleid gecontinueerd, (veel) hoger tarief voor 2e en volgende auto's is vast onderdeel van vergunning-parkeren, dat gebiedsgewijs steeds verder uitgebreid wordt. In de binnenstad (Centrum) wordt niet meer dan één parkeervergunning per adres afgegeven.
Verkeersherstructurering door maatregelen 'Bereikbaarheid	Verlegging hoofdroute uit woongebied naar bedrijventerrein en verbeteren bereikbaarheid en doorstroming naar bedrijventerrein.	Schoterbrug/Oost weg/ 2009	Conform plannen gerealiseerd: Schoterbrug en Oostweg zijn per 6 juni 2009 in gebruik genomen.

Waarderpolder'	De maatregelen (projecten Schoterbrug, Oostweg, Fly-over en eenrichtingsverkeer (geen vrachtverkeer) over Waarderbrug vangen tezamen de autonome groei en de groei Waarderpolder op en verbeteren tevens de leefbaarheid in woongebied met name Spaarndamseweg.	Eenrichtingsverkeer Waarderbrug 2010. Fly-over 2012	Eenrichtingsverkeer Waarderbrug geldt vanaf aanvang 2010. De Fly-over is in gebruik genomen per eind 2011.
Afstemming Verkeersregelininstallaties	- Onder andere op Bolwerkenroute en in Waarderpolder (WP als onderdeel Oostweg); - Onderzoek mogelijkheden Schipholweg.	2007, 2009(evt. Schipholweg voor 2011)	In Waarderpolder afgerond tegelijk met Oostweg. Bolwerken nog in onderzoek. Schipholweg heeft groene golf.
Groene concessies OV	Beïnvloeding en advisering eisen concessieverleners. Waar mogelijk aardgastractie OV. Inmiddels doorgevoerd voor concessie Haarlem-IJmond: stedelijk vervoer Haarlem en regio IJmond volledig aardgas, incl. CVV). Overige concessies (regionaal) zijn wel schoner, maar geen EEV. Opnieuw bij volgende concessies.	Vanaf 2006 (Haarlem-IJmond). Nieuwe concessies vanaf 2012	Haarlem blijft zich inzetten voor maximaal OV op aardgas. Sinds januari 2011 wordt de concessie van de OV-taxi en het WMO-vervoer (ouderen en gehandicapten) door de BIOS groep gereden met 40 aardgasvoertuigen, waarvoor Haarlem zich sterk heeft ingezet. Vanuit het zelfde streefdoel schone brandstoffen zet Haarlem ook in op verbreiding van elektrisch rijden, ondermeer door het plaatsen van laadpalen (langs openbare weg en in parkeergarages) in samenwerking met stichting E-laad.
Gemeentelijk wagenpark op aardgas	Bij reguliere vervanging wordt aardgasauto gekozen.	Stapsgewijs vanaf 2005, afronding ca. 2010	Is afgerond.
Voorlichting en bevordering uitbreiding infrastructuur aardgasvulstations.	Inzet op (extra) vulstation, met levering groen gas, in Waarderpolder.	Vanaf 2007 in vervolg op Gaia- project. 2008-2015	Een nieuw openbaar aardgasvulpunt (met groen gas) is in 2011 geopend op de Leidsevaart. Campagnes worden gevoerd of ondersteund om rijden op aardgas en beschikbaarheid infrastructuur onder aandacht te brengen. Groen gas wordt gebruikt als brandstof voor de bussen van Connexxion, de aardgasvoertuigen van gemeente Haarlem en provincie Noord-Holland, en het WMO vervoer, en is via het nieuwe vulpunt dus ook voor overige afnemers beschikbaar zijn. Eerste helft 2012 komt een installatie gereed voor de productie van groen gas uit stortgas (Schoterroog) en rioolwaterzuiveringsslib.

RSL Noordvleugel partner: **gemeente Alkmaar (en omgeving)**

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Stimuleren van gebruik alternatief vervoer (met name OV en fiets)	- Aanleg van vrije busbanen Oost - West door Alkmaar en van Alkmaar naar Heerhugowaard; - Aanleg van een Transferium (Kraspolderbrug, Bergmeerpolder), te realiseren in 2009/2010; - Invoeren goedkopere kaartjes voor OV na 9:00 uur en in het weekend; - Toepassen van VPL in nieuwe wijken, en verbeteren bereikbaarheid van nieuwbouwlocaties voor OV en langzaam verkeer; - Uitvoeren actieplan langzaam verkeer (verbeteren van fiets- en looproutes).	2009 2009 Okt 2009-2011 Voortdurend Voortdurend in uitvoering	Is gerealiseerd Is gerealiseerd Is gerealiseerd Is gerealiseerd Opgenomen in planproces Opgenomen in planproces
vulpunt voor voertuigen op aardgas of biogas	Coördineren en faciliteren realisatie vulpunt voor voertuigen op aardgas of biogas. Tweede vulpunt op bedrijventerrein Overdie	Mei 2009	Vulpunt geopend op Boekelermeer Is geopend
Realiseren laadpalen voor elektrisch rijden	Start met laadpalen, 1 paal per wijk	4 ^e kwartaal 2011	10 laadpalen gerealiseerd. Verdere uitbreiding opgenomen in het planproces
Uitbreiding warmtenet	Vervanging aardgas als brandstof voor woningen door benutting restwarmte van de HVC Alkmaar.	2009 gestart	Loopt mee in planproces diverse projecten. Verdere uitbreiding opgenomen in het planproces
Invoering eenrichtingsverkeer op Bierkade/Wageweg	Invoering eenrichtingsverkeer op Bierkade/Wageweg.	2008	afgerond
Verbetering doorstroming	Verbetering doorstroming door dynamisch verkeersmanagement en intelligente VRI's op rondweg Alkmaar.	2008	Gerealiseerd. On-going proces.
Stimuleren schone brandstoffen en technieken bij bussen	Stimuleren schone brandstoffen en technieken bij bussen via concessieverlening Noord-Holland Noord.	2008	Gerealiseerd. On-going proces.

Verlaging maximum snelheid op ring Alkmaar naar 80 km/uur	Verlaging maximum snelheid op ring Alkmaar naar 80 km/uur (gelijkvloerse kruisingen) en 80 km/uur (ongelijkvloerse kruisingen).	2008	gerealiseerd
Reconstructie N242	Reconstructie N242 van 4 baansweg met gelijkvloerse kruisingen naar autoweg met ongelijkvloerse kruisingen.	2008	gerealiseerd
Reconstructie fietspaden langs N242	Reconstructie fietspaden langs N242 met daaraan gekoppeld het verbeteren van de fietsverbindingen tussen Alkmaar, Schermer en Heerhugowaard.	2008	gerealiseerd
Uitbreiding uitgiftepunten Greenwheels	Uitbreiding van het aantal uitgiftepunten voor Greenwheels van 3 naar 8.	Vanaf 2007	In 2008 gerealiseerd. On-going proces.

RSL Noordvleugel partner:

Gemeente Haarlemmermeer

maatregel	toelichting	realisatie	Voortgang
Wagenparkscan Realisatie bio/aardgasstation en e-laadpunten	- Uitvoeren wagenparkscan; - Vervanging deel wagenpark/vermindering emissies		Het schonere gemeentelijke wagenpark is gerealiseerd. Het nieuwe wagenpark van de gemeente bestaat zowel uit elektrische voertuigen als voertuigen op groengas (combinatie). Het groengas wordt door Meerlanden opgewekt. - 1 laadpaal voor elektrische fietsen bij het Natuur en Milieucentrum Haarlemmermeer in Hoofddorp; - 12 openbaar laadpunt voor elektrische auto's in de parkeergarage bij het raadhuis voor het gemeentelijke wagenpark en 1 openbaar oplaadpunt - 4 laadpunten voor elektrische auto's in de parkeergarage onder het winkelcentrum in Hoofddorp Centrum (gerealiseerd door de

			garagebeheerder); - 1 aardgas vulpunt bij Afvalverwerkingsbedrijf Meerlanden in Rijsenhout. Dit punt is niet openbaar, enkel voor eigen gemeentelijke wagenpark; - 1 snellaadpunt voor elektrisch laden bij Total op Schiphol; - 100 laadpalen gerealiseerd in 2015, waarvan 50 laadpalen vanuit de subsidie luchtkwaliteit en de overige 50 laadpalen kwamen via een bijdrage vanuit MRA.
--	--	--	---

RSL Noordvleugel partner: **Gemeente Ouder-Amstel**

maatregel	toelichting	realisatie	Voortgang
Wagenparkscan	- Uitvoeren wagenparkscan; - Vervanging deel wagenpark/vermindering emissies	2011 2011	- Wagenparkscans is uitgevoerd - Vervanging vrachtwagen (vervroegd) door nieuwe vrachtwagen met Euro 5/EEV.
Het Nieuwe Rijden	- Rijstijltraining chauffeurs gemeente	2011	- Training heeft in 2011 plaatsgevonden.
Monitoring	- Metingen Luchtkwaliteit	2009-2015	- NO₂-onderzoek uitgevoerd op diverse locaties in de gemeente in het tijdvak 2009-2015.. - PM_{2,5}-onderzoek uitgevoerd op 1 locatie in Ouderkerk aan de Amstel en op 1 locatie in Duivendrecht gedurende het gehele kalenderjaar 2012.

Verbeteren doorstroming	- Aanleg rotondes bij Jan Benningbrug	2011	- Afgerond. Rotondes zijn aangelegd
Realisatiebio/aardgasstation en e-laadpunten	- Met de Makro Zelfbedieningsgroothandel te Duivendrecht (op Amstel Businesspark) vindt overleg plaats in kader vergunningverlening ter realisatie van een gaslaadpunt. Eveneens is voorzien in het aanbrengen van e-laadpunten op het terrein van de inrichting.	2012	- Gaslaadstation en de e-laadpunten zijn gerealiseerd in 2012.
Realisatie e-laadpunten	- Op de locatie Zuidpark/Spaklerweg 54 te Duivendrecht (op Amstel Businesspark) zal overgegaan worden tot inrichting van tenminste 40 e-laadpunten met 4 snelladers.	2012	- Er zijn 40 e-laadpunten en 4 snelladers gerealiseerd in 2012. (voor leden en bezoekers)
Realisatie e-laadpunten	- Onderzoek uitbreiding e-laadpunten in gemeente	2012	- In eerste kwartaal 2013 worden twee e-laadpunten gerealiseerd: - 1 laadpunt in Ouderkerk a/d Amstel: Strandvlietlaan; - 1 laadpunt in Duivendrecht: Vd Madeweg/De Flinesstraat
Onderzoek uitbreiding e-laadpunten	- Onderzoek uitbreiding/extra e-laadpunten in gemeente	2013	- Beoogde realisatie extra e-laadpunten in 2013-2014. Aanschaf in kader MRA-e aanbesteding.
Proef Fijnstofvanger FDRS	- Proef innovatief fijnstofafvangsysteem FDRS bij Basisschool De Grote Beer te Duivendrecht.	2014	- Proef is uitgevoerd.
Realisatie extra e-laadpunten	- Het college heeft besloten tot inrichting van een 7-tal extra e-laadvoorzieningen (met ieder 2 laadpunten) op verschillende locaties in Ouderkerk (5) en Duivendrecht (2).. De verkeersbesluiten daartoe zijn genomen en gepubliceerd. Verder is opdracht verleend tot plaatsing van de e-laad-voorzieningen.	2014+2015	- Er zijn 6 extra MRA-laadvoorzieningen geplaatst. Uitlevering via de MRA heeft vertraagd plaatsgevonden. In 2016 zal de laatste e-laadpaal geplaatst worden. Daarnaast hebben besprekingen plaatsgevonden met particuliere partijen voor het aanvullend plaatsen van extra laadpalen op diverse plaatsen in de gemeente. Particulieren en bedrijven kunnen zich dan rechtstreeks
Verduurzaming gemeentelijke			

wagenpark	- Ten behoeve van handhaver orde in openbare ruimte is overgegaan tot het beschikbaar stellen van een elektrische scooter.	2015 + 2016	aanmelden bij het bedrijf dat de laadpalen plaatst. - Er is t.b.v. de handhaver een elektrische scooter beschikbaar gesteld. Verder zal in 2016 de aanschaf van een elektrische minibus plaatsvinden. Als gevolg van de nieuwe Duo+ samenwerking per 01-01-2016 met de gemeenten Diemen en Uithoorn is de opdrachtverlening daartoe uitgesteld.
-----------	--	-------------	--

RSL Noordvleugel partner: regio IJmond (Beverwijk, Heemskerk, Velsen en Uitgeest)

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Uitvoeren ontwerp actieprogramma luchtkwaliteit regio IJmond	- Bevorderen doorstroming door uitvoering circulatiemaatregelen in Beverwijk (Oostelijke en Westelijke Randweg). Realisatietermijn: 2008-2011. Deze maatregel heeft een relatie met een IBM project; - Schoon gemeentelijk wagenpark; - Terugdringen autoverkeer door (1) fietspadenplan Beverwijk en Velsen (verbeteren fietsinfrastructuur, betere fietsparkeervoorzieningen), (2) aanscherpen parkeerbeleid Beverwijk en Velsen, (3) stimuleren OV, bijvoorbeeld door aanleg busbanen. MDIJ kent het project Stimulering Fietsgebruik, waarin enkele maatregelen zijn uitgevoerd en er nog een aantal in de planning staan.		- De Westelijke Randweg Beverwijk is inmiddels gerealiseerd. De Oostelijke Doorverbinding is inmiddels ook gerealiseerd. In 2012 wordt het gedeelte tussen de A22 en de A9 nog verder verbeterd. De luchtkwaliteitsmaatregel 'oostelijke doorverbinding' is afgerond. - Het onderzoek is inmiddels gereed. Het bestuur neemt in oktober 2010 een besluit nemen welke maatregel genomen wordt - Wanneer een voertuig afgeschreven is wordt deze vervangen door een milieuvriendelijk voertuig. - In Beverwijk zijn wachttijdvoorspellers bij verkeerslichten geplaatst. Het fietsbeleidsplan van Velsen moet nog bestuurlijk worden vastgesteld. Het parkeerbeleid zal vooralsnog in Beverwijk niet verder worden aangescherpt. In Velsen maakt het parkeerbeleid onderdeel uit van de ontwikkeling van het centrum. Parkeerbeleid is geen gespreksonderwerp voor luchtkwaliteit in de

			IJmond. De provincie NH is bezig met ontwikkelen van Hoogwaardig Openbaar Vervoer tussen Haarlem en IJmuiden en tussen IJmuiden en Heemskerk.
Een schoonwagenpark	IJmondse gemeenten hebben de intentie om geuit om over te gaan tot het aanschaffen van een schoonwagenpark o.a. via aardgasvoertuigen.		Auto's zijn gekocht. Het project IJmond Rijdt Alternatief is in december 2011 afgerond.
Tankstations met schone brandstof	Er zijn initiatieven om te komen tot tankstations waar schone brandstof getankt kan worden in de regio IJmond.		Derde tankstation in Velsen-Zuid is in januari 2012 geopend. Dan zijn alle drie de beoogde tankstations in gebruik
Reconstructie A208	Reconstructie A208. De snelheid zal worden verlaagd van 100 naar 70 km/uur.	2009	Reconstructie heeft plaatsgevonden.
Projecten via het regionale overleg.	- Schone brandstoffen (de Reinunie rijdt zoveel mogelijk op aardgas); - Milieuzonering; - Schoon openbaarvervoer (Sinds de laatste aanbesteding van het openbaar busvervoer door de provincie rijden de lijnbussen van Connexxion op aardgas).		- Zie aanschaf schoon wagenpark. - Omdat geen overschrijding van de normen plaatsvindt is het volgens het convenant niet mogelijk een milieuzone in te stellen. - Lijnbussen die in het concessiegebied IJmond rijden, rijden op aardgas.
Wm vergunningen	Bij de Wet milieubeheer vergunningen wordt aandacht geschonken aan luchtkwaliteit (o.a. Tata Steel).		Doorlopend.
Diverse maatregelen	- Prioriteit geven aan het openbaar busvervoer bij verkeerslichten door het inbouwen van KAR (Korte Afstands Radio); - OV fietsen; - In 2006 is de business case gereed gekomen om buslijn 75 te upgraden tot regionet; - Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft het "Groene Golf Team" opgericht om de wegbeheerders onderzoeken aan te bieden naar de mogelijkheden van groene golven. De gemeente Velsen heeft zich in 2007 aangemeld bij het team; - De Reinunie rijdt zoveel mogelijk op aardgas; - Greenwheels heeft bij de gemeente Velsen een verzoek		- Gereed. Bij de verkeerslichten is KAR ingebouwd. - Bij het Pontplein zijn inmiddels OV fietsen geplaatst. - Studie is gereed. De provincie heeft een vervolg onderzoek gestart. - In de regio zijn drie onderzoeken geweest naar de mogelijkheid van een Groene Golf. Helaas blijken groene golven geen soelaas te bieden. - Zie aanschaf schoon wagenpark. - Parkeerplaats voor Greenwheels is inmiddels gerealiseerd.

	ingediend voor het realiseren van een buurtauto. Er is een parkeerplaats gereserveerd voor het stallen van de auto; - Aanleg van P+R terrein bij station Santpoort Noord; - Het kruispunt Amsterdamseweg-Parkweg-'s Gravelust en De Kamp-Velserbroekse Dreef zijn gereconstrueerd; - Onderzoek naar de mogelijkheden om het (vracht)verkeer op het Pontplein beter te laten doorstromen i.r.t. tot het beperken van het (doorgaande) autoverkeer op de Lange Nieuwstraat; - Kentekenonderzoek van vrachtauto's op de Parkweg. Op basis van dit onderzoek worden de (transport) ondernemers benadert om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn de uitstoot van vrachtwagens te beperken.		- Het P+R terrein is inmiddels gerealiseerd. - De kruispunten zijn inmiddels gereconstrueerd. - Maatregel wordt maart 2012 uitgevoerd. Inmiddels zijn wel al wachttijdvoorspellers op het Pontplein geplaatst om fietsgebruik te stimuleren (en veiliger te maken) - Het kentekenonderzoek is gereed. Het bestuur neemt in oktober 2010 een besluit nemen welke maatregel genomen wordt.
Overige kleine projecten	- Fiets eens wat vaker naar je Baas; - Conferentie aardgasrijden.		- Doorlopend. - Conferentie heeft plaatsgevonden.
Diverse maatregelen m.b.t. het actieplan	- Projectleider Inhuur en vaste formatie; - Opstellen actieplan; - Volgen ontwikkelingen wetgeving en NSL; - Effecten generiek beleid voor IJmond vaststellen met de saneringstool luchtkwaliteit; - Nader onderzoek knelpunten met provinciaal model; - Herberekening wegen met nieuw meet- en rekenvoorschrift (rekenafstand 10 m.); - Luchteffecten van verbeteringen aansluitingen rijksweg A22 en A208 vaststellen; - Monitoring gebruik veren en OV en onderzoeken % volumevermindering; - Monitoring % fietsgebruik; - Onderzoeken met provincie of plaatsing aardgastankstation	2008-2011 Eind 2006 2006-2011 2007 2007-2008 2008 2008 2008-2009 2006-2011 2008	- Doorlopend - Gereed. - Doorlopend. - Gereed - Provincie en Milieudienst zijn een nader onderzoek gestart om de fijn stofemissie beter in kaart te brengen. - Gereed. - Maakt onderdeel uit van de studie "verbeteren aansluitingen snelweg". Het bestuur neemt in oktober 2010 een besluit welke maatregel genomen wordt. - Provincie is concessiehouder Openbaar Vervoer Bus. - Maakt onderdeel uit van de fietsbeleidsplannen. - Zie boven.

	mogelijk is; - Stimuleren aardgasvoertuigen bij gemeenten en bedrijven. Monitoring aandeel schone voertuigen; - Luchtkwaliteit als aspect meenemen in de discussie over de Westelijke Randweg Driehuis door de gemeente Velsen; - Alternatieven voor routing vrachtverkeer Derde Haven onderzoeken, waarbij Randweg Driehuis als een van de mogelijke alternatieven wordt meegenomen; - Onderzoeken samenstelling vrachtverkeer op Havenroute (kentekenonderzoek); - Onderzoeken mogelijkheden instellen milieuzone voor havengebied Ijmuiden; - Monitoring luchtkwaliteit met meetpunten uitwisseling gegevens met provincie 2 aanvullende meetpunten met TEOM; - Vaststellen kosteneffectiviteit van maatregelpakketten per gemeente; - Opstellen actieplan.	2006-2011 2008-2009 2008-2009 2008-2011 2007-2011 2006-2011 2008 2008	- Zie boven. - De provincie en de gemeenteraad van Velsen hebben besloten dat het voormalige spoortracé gebruikt gaat worden voor een vrijliggende busbaan. - Doordat het spoortracé gebruikt gaat worden voor een busbaan is geen alternatieve route voor het vrachtverkeer meer beschikbaar. - Zie boven. - Zie boven - Opwaardering meetnet door provincie en milieudienst volgens planning 1 januari 2011 gereed. - Maakt onderdeel uit van besluiten bestuur welke maatregelen genomen worden. - Gereed.
Maatregelen overeengekomen in milieudialoog IJmond (vierde tranche NSL)	- Walstroom hektrawlers Zeehaven Ijmuiden - Reconstructie Velsertaverse - Pilot shuttledienst naar bedrijventerreinen - Pilot extra fietspont over Noordzeekanaal - Subsidieregeling voor e-scooters - Realisatie mobiel meetpunt Wijk aan Zee	2015	In uitvoering
Maatregelen overeengekomen in milieudialoog IJmond (aanvulling vierde tranche NSL)	- Uitvoeren mobiliteitsscans - Uitrollen puntensysteem en mobiliteitslabel - Walstroom kade bedrijventerrein "De Grote Hout" (voormalig NAM terrein) - IJmond rijdt alternatief - Onderzoek naar toepassingsmogelijkheden LNG	2015	In uitvoering

	- Stimuleren Green Biz - Vergroening wagenpark Green Biz		
--	---	--	--

RSL Noordvleugel partner: gemeente Oostzaan

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Realisatie aardgastankstation	Realisatie aardgastankstation op bedrijventerrein 'Scoon'	2011	Gerealiseerd
Stimuleren fietsgebruik/verbetering fietsinfrastructuur	Aanleg fietspad bedrijventerrein 'Bombrak' Aanleg fietsbrug nieuwbouwwijk 'Klein Twiske' Verbetering fietsenstalling centrum Oostzaan	2011 2014 2014	Gerealiseerd Gerealiseerd Gerealiseerd
Verbetering doorstroming	Verbeteren doorstroming kruispunt Kolkweg-Zuideinde door vervanging en verbetering verkeersregelinstallatie	2012	Gerealiseerd
Realisatie e-laadpalen	Ter stimulering van het gebruik van elektrische auto's worden er een viertal e-laadpalen geplaatst Aanleg snellaadpaal t.b.v. elektrische auto gemeente	2014 2014	Gerealiseerd Gerealiseerd

RSL Noordvleugel partner: gemeente Hilversum

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Verkeersplan en luchtkwaliteitactieplan "Integraal Bereikbaarheidsplan Hilversum en omgeving"	Uitvoering van (verkeers)maatregelen die bijdragen aan verbetering luchtkwaliteit.	2006-2012	De uitvoering van het IBP loopt volgens planning. In 2010 zijn de werkzaamheden voor het maken van een verkeerstunnel aan het Oostereind gestart. De tunnel is gedeeltelijk geopend voor verkeer en wordt op 22 november officieel opent. In 2011 is gestart aan de uitleg van een snelfietspad tussen Hilversum Centraal en Hilversum Noord. Ook deze uitvoering wordt eind 2012 afgerond. Na realisatie van deze tunnel en het fietspad rest één IBP-maatregel op Hilversums grondgebied het kruispunt Van Riebeeckweg met de

			Oosterengweg. Dit wordt maart 2013 uitgevoerd Parallel aan alle maatregelen is/wordt het Dynamisch Verkeersmanagement ingevoerd. Voor realisatie van alle IBP-maatregelen leverde de gemeente Hilversum een financiële bijdrage van €12.500.000,--. Te samen met de bijdragen van andere partners kwam het budget op ruim €50 miljoen. Inmiddels is zo'n €40 miljoen besteed. Eind 2013 zal middels de SISA-bijlage de eindverantwoording voor de RSL-bijdrage worden ingediend.
--	--	--	--

RSL Noordvleugel partner: gemeente Almere

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Realisatie twee P+R transferia	- Realisatie twee P+R transferia (Almere Oostvaarders en Almere Buiten); - Uitbreiding bestaande P+R transferia. Het betreft hier in totaal ongeveer 200 parkeerplaatsen.	2005	gerealiseerd
Aanschaf acht schone vuilniswagens	Aanschaf acht vuilniswagens met een roetfilter.	2006	gerealiseerd

RSL Noordvleugel partner: gemeente Lelystad

maatregel	toelichting	realisatie	voortgang
Routering van doorgaand vrachtverkeer	Routering van doorgaand vrachtverkeer rond het centrum ter verbetering van luchtkwaliteit in het Stationsgebied.	2010	
Schone OV-concessie Lelystad	Op 1 januari 2010 gaat de nieuwe OV-concessie voor het stadsvervoer van Lelystad in. Deze concessie zal (minstens) op het (emissie)niveau van Euro V worden aanbesteed.	2010	De nieuwe concessie van Arriva is van start gegaan met bussen die aan de Euro-III-norm voldoen, gelijk aan de bussen waar Connexxion de stadsdienst mee reed. Uiterlijk 1 september 2012 worden deze bussen vervangen door bussen die aan de EEV-norm voldoen, en die tevens een lager brandstofgebruik hebben dan de huidige bussen (inzet van midibussen). Daarnaast wordt van Arriva jaarlijks een overzicht

			verlangd van andere activiteiten op het gebied van milieu, bijvoorbeeld in de stalling en werkplaats. De inzet van lichtere/kortere bussen uiterlijk per 1 september 2012 kan afhankelijk van het karakter van de infrastructuur ook bijdragen aan vermindering van trillings- en geluidsoverlast. De achtpersoonsbussen waar de Regiotaxi mee rijdt zijn inmiddels vervangen door bussen met een hoge milieunorm. Voor leerlingenvervoer is een apart contract afgesloten; in augustus 2013 kan het zwembadvervoer deel uit gaan maken van de stadsbusconcessie. Bij een nieuwe aanbesteding van het kleinschalige vervoer (leerlingenvervoer, Regiotaxi, AWBZ-vervoer/ zittend ziekenvervoer en eventueel WSW-vervoer) zal de milieunormering van de voertuigen aandachtspunt bij de beoordeling zijn.
--	--	--	--

